Bij vraag 1

@BM *circa 34% geeft aan bij 'ramen sluiten' niet meer of minder vaak naar Amsterdam te komen. Het OIS-onderzoek ging hierbij uit van de situatie dat álle ramen op de Wallen gesloten zouden zijn (en er nog geen raam-alternatief elders is). Als een deel van de ramen op de Wallen open blijft, dan valt het effect uiteraard anders uit. Zie ook vraag 3.*

brief juli 2019

**vier scenario's*: 1 : Alle gordijnen dicht op Wallen en Singel; 2: Verplaatsing werkplekken en minder raamprostitutie op Wallen/ Singel; 3: Verplaatsing prostitutie naar nieuwe locatie(s) in Amsterdam; 4: Uitbreiding (raam)prostitutie op Wallen/Singel

**drie vaste uitgangspunten*:

1.Waarborgen van mensenrechten (keuzevrijheid en zelfstandigheid; goede behandeling; veiligheid en bescherming: toegang tot zorg en hulp, handhaving/toezicht; werkomstandigheden)

2.Voorkomen en bestrijden van ondermijnende activiteiten in de raamprostitutie (tegengaan van mensenhandel: seksuele/arbeidsuitbuiting; tegengaan van witwassen/fraude)

3.Voorkomen en bestrijden van overlast voor bewoners en andere ondernemers

Samenvatting brief februari 2020

*De brief dd februari 2020 schetst de basale keuzes voor nieuwe werkplekken elders : type, locatie, grootte en exploitatiemodel.

* vervolgens is getoetst in welke mate de variant voldoet aan de drie vaste uitgangspunten uit de brief juli 2019.

*keuze in type werkplek is relevant voor de aantrekkelijkheid voor sekswerkers en klanten, de veiligheid, en de mogelijke overlast voor de omgeving.

Vijf typen van legale werkplekken denkbaar:

A. Raamprostitutie aan openbare weg

B. Inpandige raamprostitutie: niet aan openbare weg (vergelijkbaar met 'Haarlems hofje')

C. Prostitutiehotel: alleen internetwerving, geen inpandige raamprostitutie, zeer kleinschalige horeca

D. Combinatie van B en C: prostitutiehotel én inpandige raamprostitutie, zeer kleinschalige horeca

E. Erotisch centrum: inpandige ramen en prostitutiehotel én verder erotisch entertainment en niet-erotische functies, veel horeca.

Deze varianten zijn getoetst op de volgende aspecten:

a) Is voldoende vindbaarheid/zichtbaarheid/contact met en tussen sekswerkers mogelijk?

b) Kan overlast voor de omgeving op nieuwe locatie worden voorkomen?

Een meer besloten variant met slechts een beperkt aantal gebruiksfuncties trekt andere klanten/bezoekers (zie criteria c en d) en biedt meer mogelijkheden voor het controleren van de bezoekersstroom en het stellen van huisregels.

c) *Is een nieuwe locatie voldoende aantrekkelijk voor de verschillende soorten sekswerkers?*

d) Is de variant voldoende aantrekkelijk voor klanten/toeristen? (beïnvloeden drukte Wallen)

Onderscheid tussen drie soorten klanten/ toeristen.

- de 'vraag-gerichte klant': deze klant komt specifiek voor seksuele dienstverlening en niet voor de Wallensfeer, de kroegen en coffeeshops.
- de 'beschikbaar aanbod-klant'/ feesttoerist: de vraag ontstaat vaak pas ter plaatse, door de mix van sfeer, horeca, (soft)drugs en aanbod van raamprostitutie. deze zorgt voor een groot deel van de omzet van de raamsekswerkers op de Wallen.
- de 'echte kijktoerist': deze komt alleen om te kijken en wordt geen klant. Het gaat dan veelal om vrouwelijke bezoekers en families.

Toepassing op typen werkplekken

Indien typen A t/m E langs de meetlat worden gelegd dan blijkt het volgende.
Type A Raamprostitutie openbare weg
Voordeel

- de raamsekswerker is heel zichtbaar en vindbaar met daardoor de mogelijkheid tot opbouwen vertrouwensrelatie
- aantrekkelijk voor raamsekswerkers

Nadelen

- weinig beheersing bezoekersstroom
- zeer toegankelijk voor iedereen en daardoor grote impact op de directe omgeving, vergelijkbaar met de huidige overlast op de Wallen voor omwonenden
- negatieve bejegening door 'kijkers'
- voor mannelijke sekswerkers en trans/cis is raamprostitutie aan de openbare weg niet/ zeer beperkt mogelijk. Ook zijn er veel vrouwelijke sekswerkers die niet in de raamprostitutie willen werken.

Type B Inpandige raamprostitutie
Hier gelden dezelfde voordelen als bij type A. Bijkomende voordelen zijn:

- door het naar binnen gerichte karakter is er minder overlast voor de omgeving/ gebruikers
- meer mogelijkheden tot regulering van de bezoekersstroom en het stellen van huisregels
- een aantrekkelijk en veilig alternatief voor mannelijke/transseksuele/cis sekswerkers, zij kunnen niet goed terecht in de raamprostitutie aan de openbare weg
- de plek is minder aantrekkelijk voor 'de kijk- en feesttoerist', hierdoor kan de overlast van deze groep worden beperkt

Nadelen

- De nadelen van type A doen zich hier naar verwachting niet/minder voor.
- Wel kan voor de sekswerkers deze variant wisselend uitpakken: mogelijk behalen ze meer omzet doordat vrijwel uitsluitend echte klanten komen, maar er kan juist ook een deel van de potentiele clientèle wegvallen (de 'beschikbaar aanbod-klant').
- Verder zal een dergelijke nieuwe locatie naar verwachting weinig effect sorteren op de situatie op de Wallen; voor de kijk- en feesttoerist op de Wallen is het immers geen volwaardig alternatief.

Type C Prostitutiehotel met uitsluitend internetwerving, zeer kleinschalige horeca
Voordelen

- het niet openbare karakter biedt voordelen voor het controleren van de bezoekersstroom, en de mogelijkheid tot het stellen van huisregels
- relatieve anonimiteit voor sekswerkers en klanten. Daardoor kan het een aantrekkelijk en veilig alternatief bieden voor sekswerkers die nu kiezen voor onvergunde sector
- dit type voldoet in het bijzonder aan de behoefte van mannelijke/transseksuele/cis sekswerkers (mits een vorm wordt gevonden waarbij de klant zo anoniem mogelijk de sekswerker kan benaderen)

Nadeel

- Deze variant biedt uiteraard geen alternatief voor de raamsekswerker die alleen face to face wil werven en niet online, vanwege privacy- of veiligheidsredenen. Ook hier geldt dat dit type waarschijnlijk weinig effect zal sorteren voor de drukte Wallen/Singelgebied omdat het niet de kijk- en feesttoerist trekt.

Type D Combinatie prostitutiehotel en inpandige raamprostitutie, zeer kleinschalige horeca
Voordelen

- weinig overlast voor de omgeving/gebruikers locatie. Het niet openbare karakter biedt mogelijkheden voor het beperken van de bezoekersstroom en de mogelijkheid tot het stellen van huisregels

- aantrekkelijk voor diverse typen klanten; mannelijke/transsekswerkers hebben met name klanten die geen raamprostitutie gebruiken
- aantrekkelijk voor zowel raamsekswerkers als sekswerkers die via internet werven
- sekswerkers die nu veelal onvindbaar verspreid over de stad/ het land werken in het onvergunde circuit worden beter bereikbaar voor zorgpartners en gemeente, politie. Door het combineren van raamsekswerkers en 'internet-sekswerkers' op één locatie kunnen voordelen van zichtbaarheid, vindbaarheid en langjarig contact worden behaald

Nadeel

- Dit type locatie trekt meer verschillende soorten klanten, maar naar verwachting slechts in beperkte mate de kijk- en feesttoerist die nu voor de Wallen/Singel kiest.

Type E Erotisch centrum (inpandige ramen en prostitutiehotel én andere seks- en erotische/niet erotische functies, met zware horeca)

Dit type biedt dezelfde sekswerkplekken als variant D en biedt dus ook dezelfde voor- en nadelen. Een belangrijk onderscheidend aspect van dit erotisch centrum is dat het ook andere gebruiksfuncties heeft zoals sekstheaters en met name ook 'zware horeca'.

Voordelen

- dit is ook aantrekkelijk voor de bezoeker die komt voor de mix van functies en dan soms/ vaak ook alsnog de sekswerker bezoekt. Met name de aanwezigheid van veel horeca speelt een rol.
- aantrekkelijk voor sekswerkers die nu op de Wallen omzet behalen via die feest/beschikbaar aanbod-klant.

Nadeel

- De komst van de feest- en kijktoerist betekent dat maatregelen moeten worden getroffen om overlast/respectloze bejegening van sekswerkers te voorkomen. Belangrijk daarbij is de keuze voor het semiopenbare/private karakter: dat biedt mogelijkheden tot regulering van de bezoekersstroom en het stellen van huisregels.

Aandachtspunt: het realiseren van een dergelijk erotisch centrum is complex door de vele gebruiksfuncties.

Voorlopige conclusies

Gelet op het voorgaande kunnen de eerste voorlopige conclusies worden getrokken:

* Door het beperken van de toegankelijkheid kan de overlast worden beperkt, zowel voor de omgeving als voor sekswerkers. Een meer besloten variant trekt andere klanten en biedt meer mogelijkheden om de bezoekersstroom te beheersen en huisregels te stellen (zoals 'verboden te fotograferen' en alcoholconsumptie).
* Combineer inpandige ramen met een prostitutiehotel (internetwerving) om zo ook werkplekken te bieden voor degenen die nu in het onvergunde circuit werken, waar sekswerkers zich vaak in meer kwetsbare posities bevinden.
*Duidelijk is dat het zeer bepalend is of nieuwe werkplekken aantrekkelijk zijn voor de kijk- en feesttoerist. *Indien de keuze is om ook die toerist te trekken*, dan ligt het voor de hand om diverse gebruiksfuncties toe te voegen en een erotisch centrum te creëren. Het toevoegen van met name diverse horeca is zeer bepalend voor de aantrekkingskracht op de feest/beschikbaar aanbod-klant en daarmee ook op de mogelijke impact op de drukte op de Wallen/Singel. De overlast die deze toeristen veroorzaken, zal via de beperkte toegankelijkheid beter kunnen worden gereguleerd dan nu op de Wallen.

Locatie

Uitgangspunt is dat een nieuwe locatie zoveel mogelijk effect moet kunnen sorteren op de drukte op de Wallen : Idealiter in het stedelijk gebied, ver genoeg van de nu al zeer drukbezochte

uitgaansgebieden in Amsterdam. overlast voor de omgeving te beperken op de nieuwe locatie; zoals gezegd is daarbij de keuze voor het type essentieel.
De locatie moet voor klanten en sekswerkers goed bereikbaar zijn: in ieder geval met OV.

Omvang

hoeveel nieuwe werkplekken er nodig zijn om succes te boeken op de drie uitgangspunten en om levensvatbaar te zijn. Een nieuwe locatie moet in elk geval niet te kleinschalig zijn, om voldoende invloed te kunnen hebben op de drukte op de Wallen[1].
Kortom, er is een zekere omvang nodig voor een wezenlijke invloed op de situatie op de Wallen, de levensvatbaarheid en de beheersbaarheid/veiligheid. In het kader van die beheersbaarheid/veiligheid en levensvatbaarheid is ook een maximering van belang. Gelet op het voorgaande is circa 100 werkplekken een goed werkbaar uitgangspunt.

Exploitatiemodel en rol gemeente

De eerste drie typen liggen niet voor de hand om voormelde redenen. Een keuze voor het klassieke exploitatiemodel is de meest logische keuze. De gemeente blijft in haar rol als bevoegd gezag als toezichthouder en vergunningverlener. Bij de keuze voor dit model ligt voor de hand een model met meerdere exploitanten; dit biedt voordelen uit oogpunt van continuïteit en het voorkomen van monopolie-posities.

Relatie tussen nieuwe locatie en drukte Wallen/ Singel

keuzes in type (toegankelijkheid/soorten gebruiksfuncties), locatie en aantal werkplekken van een nieuwe locatie van belang voor het effect van een nieuwe locatie op de drukte op de Wallen/Singel. Met name de keuze om via extra gebruiksfunctie ook de feest- en kijktoerist te trekken is hier cruciaal.
Dit effect kan versterkt door een nog directere relatie te leggen tussen het aantal elders te creëren werkplekken en het aantal plekken op de Wallen/Singel. Op twee manieren.

- een meer 'sturende overheid' waarbij nieuwe werkplekken in de plaats komen van werkplekken op de Wallen/Singel. Via vrijwillige verplaatsing van exploitanten naar de nieuwe locatie, of een gedwongen sluiting (hoge kosten, zie kabinet bijlage 2 bij brief)
- marktwerking: nieuwe werkplekken elders realiseren en vervolgens de 'werking van de markt' af te wachten.

In alle gevallen is van groot belang dat, indien het aantal werkplekken op de Wallen/Singel zou teruglopen, sekswerkers de mogelijkheid hebben rustig en gefaseerd over te kunnen gaan naar nieuwe werkplekken elders.

Gelet op de eerste conclusies over de effecten van keuzes in type werkplek, toegankelijkheid en de mix van gebruiksfuncties lijken typen D (prostitutiehotel met inpandige ramen) en E (erotisch centrum) de meeste voordelen en de minste nadelen in zich te verenigen.

[1] Zie ook de relatie met het aantal werkplekken op de Wallen/Singel in §1.5.